

[Christmas Møller.]

Ændringer i Undergrundsloven i Rigsdags-samlingen 1937—38, og det gaar ud paa, at Statsministeren bemyndiges til efter Forhandling dels med det saakaldte Undergrundsudvalg, dels med Rigsdagens Finansudvalg at iværksætte saadanne Foranstaltninger, som er nødvendige, for at Staten for Statskassens Regning kan foretage Efterforskning og eventuelt Indvinding af Raastoffer i Danmarks Undergrund.

Der har fra første Færd, da vi fik Loven om Danmarks Undergrund i Rigsdagssamlingen 1931—32, inden for mit Parti været Betæneligheder ved Loven, og der var en Del af os, der i og for sig ikke saa med megen Sympati paa alt det, vi herigennem kunde komme ind i. Man vil ogsaa vide, at der senere har gjort sig Anskuelse gældende i samme Retning, og at vi i Rigsdagssamlingen 1937—38 søgte at faa Staten ud af hele dette Forhold.

Jeg har ment at maatte rejse Sagen paa ny, fordi vi er af den Opfattelse, at, efter hvad der paa dette Omraade er foregaaet, kan maaske flere Kredse i Dag se, at den danske Stat, hvis det overhovedet er muligt for den, bør søge at komme ud af dette Forhold. Den Form, som Koncessionen har faaet og Koncessionsindehaveren har, nemlig Aktieselskabsformen, betyder i Virkeligheden, efter hvad der er foregaaet, at skønt det i den oprindelige Lov hedder, at Bevillingen ikke kan overdrages uden Ministerens Samtykke, og uden at Vederlaget er oplyst, har man i hvert Fald fortolket den — med, forekommer det mig, meget tvivlsom Føje — saaledes, at man kunde sælge Aktierne, ja hele Aktiekapitalen, saa vidt jeg kan forstaa, og derved i Virkeligheden lade Bevillingen gaa over til andre.

Jeg for mit Vedkommende har altid, maaske mest følelsesmæssigt, været imod hele den Ordning, man her har indladt sig paa. Under Lovforslagets Behandling senere skal jeg komme tilbage hertil, i Dag vil jeg afstaa derfra simpelthen af den Grund, at det, Lovforslaget gaar ud paa, er at give Statsministeren en Bemyndigelse. Hvis Statsministeren modtager denne Bemyndigelse, hvad jeg haaber, vil Forhandlingerne mellem den ene Del af Lovgivningsmagten og den bevilgende Myndighed komme til at foregaa i dette Udvalg, Undergrundsudvalget, og i Rigsdagens Finansudvalg, og at der her er mange Ting, som kan forhandles fortlørligt paa en bedre Maade, er ligetil.

Jeg vil derfor afstaa fra her ved Fore-

læggelsen, og indtil vi faar at vide, om Statsministeren modtager Bemyndigelsen, at komme nærmere ind paa Sagen og kun sige een Ting yderligere: at vi er villige til, erkendende at der er blevet begaaet Fejl fra Rigsdagens Side i hele dette Forhold, at tage Medansvar for Sagen der, hvor vi har Medansvar for den. Vi er ogsaa parate til at bevilge Midler, hvor dette maatte være nødvendigt; og vi har givet Lovforslaget en Form, som man skulde tro vilde være særlig tillokkende for Statsministeren, nemlig at det skal være den danske Stat, som for Statskassens Regning skal foretage Undersøgelser og eventuel Indvinding. Som Forholdet ligger, har dette jo ikke ad privat Vej kunnet foretages af danske Statsborgere. Der er ingen, der har vist Interesse derfor, der er ingen, der har haft de nødvendige Kapitaler til Raadighed eller i hvert Fald villet stille dem til Raadighed.

Vort Forslag er et Tilbud om at forhandle denne Sag, som vi tillægger betydelig Vægt. Jeg tror ogsaa, at det høje Folketings Medlemmer vil kunne tænke sig Situationer, hvor det vilde forekomme højt ubehageligt og højt urimeligt, at Efterforskning og Udvinning af Raastoffer i dette Lands Undergrund havde man ikke den tilstrækkelige Kontrol med og den tilstrækkelige Magt over.

Som jeg allerede har sagt det, er hele den Form, hvorunder dette foregaa, hvor fremmede har Magten over Undergrunden, mine Følelser imod. Jeg tror ogsaa, man har Lov til at sige, at Stillingen er den, at vi har saa gode kvalificerede Kræfter selv, at vi kunde foretage en meget stor Del af dette Arbejde for vor egen Regning og med vore egne Statsborgere til at gennemføre det. Og endelig kan det jo ikke bestrides, at hvis det virkelig skulde vise sig, at der var værdifulde Raastoffer, som med Udbytte kunde udvindes, vilde det set fra ethvert Synspunkt være en overmaade stor Fordel, at vi havde den fulde Magt over Udnyttelsen.

Vort Forslag er da et Forslag om *Forhandling* af Sagen, et Forslag om at lade Fortiden hvile, hvis man vil gaa ind i en bedre Fremtid. Jeg haaber, at den højtærede Statsminister vil modtage denne Bemyndigelse, saaledes at der kan blive ført virkelige Forhandlinger i de Udvalg, der er Tale om, sigtende mod det Maal, jeg her har nævnt. Den, som den danske Stat har indgaaet Kontrakt med, skal naturligvis have en fair og redelig Behandling; men vi for vort Vedkommende har altsaa